

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

The Implementation of Internal Quality Assurance System of the
Schools under The Nong Bua Lam Phu Primary Educational Service
Area Office 1

ประมวล อุ่นเรือน

อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยพินทุบัณฑิต

E-Mail: unpramual1960@gmail.com

Pramual Unruean

Lecturer, Master of Education Program in Educational Administration,

Pitchayabundit College

รับเข้า: 19 พฤศจิกายน 2565 แก้ไข: 13 ธันวาคม 2565 ตอบรับ: 5 มกราคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 2) เปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามหน้าที่ และประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา 3) หาแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 132 คน และครูในสถานศึกษา จำนวน 335 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 467 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่มีค่า IOC=0.67-1.00 ค่าความเชื่อมั่น=0.89 และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า 1) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 อยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณตศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ตามกฎกระทรวง ว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษามา พ.ศ.2561 พบว่า การดำเนินการเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา การทำรายงานผลการประเมินตนเอง และการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพตามลำดับ

คำสำคัญ: การดำเนินการ ประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the internal quality Assurance of the schools under the jurisdiction of the Nong Bua Lam Phu Primary Educational Service Area Office 1; 2) to compare the implementation of internal quality assurance of the schools under the Nong Bua Lam Phu Primary Educational Service Area Office 1 by dividing on functions and working experiencers in the schools; and 3) to find the guidelines of implementation on internal quality assurance of the schools under the Nong Bua Lam Phu Primary Educational Service Area Office 1. The sample were 467 persons: 132 school administrators and 335 teachers. The tools used in this research were a questionnaire on educational quality assurance implementations within schools with an IOC value=0.67-1.00, confidence value=0.89, and an interview form. Statistics used for data analysis were percentage, mean, and standard deviation, t-test and One-Way ANOVA.

The results showed that: 1) the implementation of educational quality assurance within schools under the jurisdiction of the Nong Bua Lam Phu Primary Educational Service Area Office 1 was at a high level. 2) Results of comparing the differences in quality assurance implementations within schools classified by position found that there was no difference. However, considering work experience, there was a statistically significant difference at the .05. 3) Guidelines for developing quality assurance within schools according to the Ministerial Regulations on Educational Quality Assurance 2561 B.E., were found that the implementations arranged in order from highest to lowest were setting standards for educational institutions, making reports of results, self-assessment and evaluation and quality inspection respectively.

Keywords: the implementation, internal quality assurance, schools

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญของการดำเนินชีวิตและพัฒนาคุณภาพมนุษย์ สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดการศึกษาที่ตอบสนองศักยภาพผู้เรียน แผนการศึกษาชาติกำหนดเป้าหมายที่เจาะจงถึงคุณภาพการศึกษาว่า สถานศึกษาทุกแห่งต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นการพัฒนาคนและกระบวนการพัฒนาคุณภาพต้องอาศัยต้องอาศัยระบบประกันคุณภาพเป็นกลไกขับเคลื่อน จึงได้ตราไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ได้กำหนดสารบัญญัติเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ในหมวดหนึ่งโดยเฉพาะ นั่นคือ หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ตระหนัก และดำเนินการในเรื่องนี้ได้ถูกต้องและครบถ้วนสาระบัญญัติในกฎหมายฉบับนี้ ปรากฏในมาตรา 47-51 อาทิ มาตรา 47 บัญญัติไว้ว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก และได้กำหนดไว้ในมาตรา 48 ว่า ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าเป็นการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยจะต้องมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเพื่อการรองรับการประกันคุณภาพจากภายนอก และมาตรา 49 วรรคหนึ่งว่า ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษามีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยให้คำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 เพื่อสนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 47 วรรค 2 ว่า ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จากกฎกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว หมวดที่ 1 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ข้อ 2 กำหนดว่าให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพ และวรรคสองบอกว่าระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 3) ประกอบด้วย 1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ และประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศกำหนด

2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3. ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5. ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และ 6. จัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี การประกันคุณภาพในสถานศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในทุกระดับของวงการศึกษานับแต่ระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับชาติ มุ่งไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม รวมไปถึงผู้ประกอบการและสถานประกอบการที่จะรองรับผู้ที่สำเร็จการศึกษา ในขณะที่สถานศึกษาที่มีคุณภาพก็จะทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สังคมต้องการ นอกจากนี้ระบบการจัดการศึกษานับเป็นระบบที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคนไทยให้มีความรู้ ความสามารถใช้ในการพัฒนาประเทศชาติ ดังนั้น การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพจึงจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคนไทยเพื่อรองรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) การประกันคุณภาพการศึกษาของไทยที่เกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ อันได้แก่ วิกฤตทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับไม่มีคุณภาพ ทักษะ ความสามารถตามหลักสูตรกำหนดและไม่เป็นไปตามที่สังคมคาดหวัง การแข่งขันทางธุรกิจ การศึกษา พบว่ามหาวิทยาลัยในประเทศไทยมีคุณภาพค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยในกลุ่มประเทศเดียวกัน อีกทั้งผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการรู้ว่าบุตรหลานของตนเมื่ออยู่ในโรงเรียนสามารถทำอะไรได้ ดีมากน้อยเพียงใดและชุมชนก็ต้องการความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ของโรงเรียนได้ตามมาตรฐานโรงเรียนที่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษานั้นจะต้องเป็นโรงเรียนที่มุ่งมั่นที่จะสร้างระบบคุณภาพให้ผลผลิต (นักเรียน) สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า (ผู้ปกครอง) โรงเรียนที่ไม่มีนักเรียนเข้าเรียน โรงเรียนที่ผู้บริหารไม่อยู่โรงเรียน ผู้บริหารเผด็จการ ฯลฯ เหล่านี้ล้วนแต่ทำให้ขาดความมั่นใจในโรงเรียนและบั่นทอนคุณภาพการศึกษาแทบทั้งสิ้น งานวิจัยของ ลดาวัลย์ ตั้งมั่น (2561) การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ

สถานศึกษา 2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่าไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาตามประสพการณ์การทำงานในสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับการศึกษาของ อุไร หัตถประดิษฐ์, อรุณ จุติผล และ สำเร็จ จันทุม (2561) ผลการวิจัย พบว่า 1. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่าไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาตามประสพการณ์การทำงานในสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การดำเนินระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีปัญหาในการดำเนินงาน ได้แก่ ครู ผู้ปกครองไม่เข้าใจรูปแบบและระบบการพัฒนาประกันคุณภาพการศึกษา อีกทั้งขาดความเป็นจริงในการประเมินเนื่องจากต้องการเพียงตัวเลขที่ได้จากการประเมินผลเท่านั้น และยังขาดข้อมูลตัวบ่งชี้ที่มีความชัดเจนทำให้ไม่สัมพันธ์กับการจัดทำรายงานประจำปีและยิ่งไปกว่านั้น คือ องค์กรไม่เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและงานวิจัยของ วรณภา นันทะแสง, ประคอง พลสิทธิ์, พชรินทร์อุทัยฉัตร และ ประมวล อุ้นเรือน (2564) ผลการวิจัย พบว่า 1. ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.11$, $SD=0.36$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหาร และสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีและด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและครู พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้แนวทางการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการพัฒนาสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดี มีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา
3. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 196 คน และครูในสถานศึกษา จำนวน 2,281 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา 132 คน และครูในสถานศึกษาจำนวน 335 คน รวมทั้งสิ้น 467 คน ได้มาโดยการเทียบตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามจำนวนและสัดส่วนของผู้บริหาร และครู ในแต่ละโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นสำหรับสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ประเภทปลายปิดมีลักษณะเป็นเลือกตอบ (Check-list) และแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ตามกรอบกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ทั้ง 6 ด้าน คือ 1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศกำหนด 2. จัดทำแผนพัฒนา 3. จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 4. การจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ 5. ติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และ 6. จัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี รวมข้อคำถามทั้งหมด 26 ข้อ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมและพิจารณาความตรงเชิง เนื้อหา พิจารณาข้อความและความสอดคล้องแล้วนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบตามขั้นตอน มาดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยใช้วิธีหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แต่แบบสอบถามได้ค่า IOC=0.67–1.00 ให้ถือว่ามีความเที่ยงตรงและสามารถนำไปใช้ได้และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับ ผู้บริหารและครูสถานที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และคำนวณหาค่าความ เชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

ตอนที่ 2 เสนอแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

1. แนวทางในการดำเนินเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ (interview) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาจากโรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่ดี จำนวน 5 โรงเรียน จำนวน 5 คนโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมิถุนายน-ตุลาคม พ.ศ.2565

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เมื่อผู้วิจัยจัดทำข้อมูลแล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ด้วยคอมพิวเตอร์ในใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวโดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามตามตัวแปรที่ทำการศึกษประกอบด้วย ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 วิเคราะห์โดย

1. การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยการนำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาตรวจสอบและให้คะแนนตามเกณฑ์ในแต่ละช่อง กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายความว่า ระดับการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายความว่า ระดับการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพอยู่ในระดับมาก

3 หมายความว่า ระดับการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายความว่า ระดับการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพอยู่ในระดับน้อย

1 หมายความว่า ระดับการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายด้าน และรายข้อ แล้วนำไปแปลผลโดยใช้เกณฑ์สมบูรณ์ นำเสนอข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวความคิดของ Best (1977) ซึ่งแบ่งคะแนนเป็นช่วงชั้นมีความหมายดังนี้

4.51–5.00 หมายความว่า มีระดับการบริหารงานมากที่สุด

3.51–4.50 หมายความว่า มีระดับการบริหารงานมาก

2.51–3.50 หมายความว่า มีระดับการบริหารงานปานกลาง

1.51–2.50 หมายความว่า มีระดับการบริหารงานน้อย

1.00–1.50 หมายความว่า มีระดับการบริหารงานน้อยที่สุด

3. การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน ใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป กรณีความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างเท่ากันจึงใช้วิธีการของ Scheffé

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 ที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

1. การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวม

ตารางที่ 1 การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวม

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1			
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	3.96	0.71	มาก
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	3.94	0.64	มาก
3. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	3.90	0.77	มาก
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	3.67	0.77	มาก
5. ด้านการติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษา	4.00	0.54	มาก
6. ด้านการจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่ หน่วยงานต้นสังกัด	4.09	0.31	มาก
รวม	3.94	0.44	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.94$, $SD=0.44$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{x}=4.09$, $SD=0.31$) รองลงมา คือ ด้านการติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษา ($\bar{x}=4.00$, $SD=0.54$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{x}=3.67$, $SD=0.77$)

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อระดับการพัฒนางานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาใน
ยุคดิจิทัล จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา

การพัฒนางานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล	สถานภาพส่วนบุคคล	
	ตำแหน่งหน้าที่ t (p)	ประสบการณ์ ทำงานใน สถานศึกษา
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.907 (.120)	0.186 (.830)
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	4.378 (.104)	0.231 (.794)
3. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	2.011 (.054)	1.769 (.172)
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	6.398 (.220)	0.565 (.569)
5. ด้านการติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษา	6.033 (.550)	0.399 (.671)
6. ด้านการจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่ หน่วยงานต้นสังกัด	1.276 (.203)	0.965 (.012*)
ภาพรวม	5.599(.240)	0.277 (.018*)

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ทำงานใน
สถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ตามกฎกระทรวง มีผู้ให้ข้อเสนอแนะ จำนวน 34 คน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปและแบ่งออกเป็นประเด็นข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

1. ผู้บริหารควรจัดประชุมที่เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อสร้างความตระหนักและจิตสำนึกที่ดีในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2. ผู้บริหารควรแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษามีการวิเคราะห์ SWOT และทบทวนแผนพัฒนาการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของสถานศึกษา

3. ผู้บริหารควรกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานที่มีเครื่องมือในการกำกับติดตามเป็นระยะ และเมื่อสิ้นสุดโครงการต้องมีการประเมินผลและรายงานผลการดำเนินโครงการและกิจกรรม

4. ผู้บริหารควรวิเคราะห์มาตรฐานของสถานศึกษาให้เข้าใจครอบคลุมประเด็นพิจารณา และจัดทำเครื่องมือในการประเมิน โดยเชิญคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง และตัวแทนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินตนเองของสถานศึกษา

5. ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะทำงานในการจัดทำรายงานประจำปี และควรมีการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

6. ควรส่งเสริมด้านวิชาการ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านสภาพแวดล้อม

7. ควรส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม มีการตรวจสอบ และประเมินผลความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพและใช้วิธีการที่หลากหลายในกระบวนการจัดการเรียนการสอน

8. ควรส่งเสริมวางระบบการจัดการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน และส่งผลให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความมั่นใจต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเบื้องต้น สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้ 1. จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐาน การศึกษา ทุกภาคส่วนมีการดำเนินงานตามการประกันคุณภาพ

พัฒนาคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อันนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น ประกอบกับได้นำการประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และกระทรวงศึกษาธิการประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561 สำหรับให้สถานศึกษาเป็นแนวดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานจากการดำเนินประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สายใจ ไผ่จิต (2556) ที่ศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนโกสัมพีนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ผลการวิจัย พบว่าสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนโกสัมพีนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภาพพ แจ่มพลอย (2556) ศึกษาการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงาน ขประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กานต์เลิศ ก้อนหิน (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 2) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวม มีสภาพการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน ส่วนผลการเปรียบเทียบปัญหาโดยภาพรวม มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผู้วิจัยได้แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ทั้ง 6 ขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้ความสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มีการเน้นและพัฒนาจุดอ่อนของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้ง 6 ขั้นตอน โดยการใช้กระบวนการควบคุมคุณภาพและการประเมินคุณภาพการศึกษาการพัฒนา จัดระบบโครงสร้างการบริหารงานในองค์กรที่ชัดเจน บุคลากรทำงานตรงความรู้ ความสามารถ มีการแลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็น เพื่อปรับปรุง แก้ไข พัฒนาในทุก ๆ ด้าน ส่งเสริม และสร้างความตระหนัก พร้อมให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษาในงานที่ได้รับผิดชอบ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบ บุคลากรมี

ความภาคภูมิใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ น้อยนัตดา มีศรี (2559) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาต้อง วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา อุปสรรค ของโรงเรียนโดยใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดของสถานศึกษา และของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งการพัฒนาในแต่ละด้านต้องกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของแต่ละกิจกรรมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และทุกฝ่ายต้องมี ส่วนร่วมในการพัฒนาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA เข้ามาเป็นตัวกำหนดกรอบ การดำเนินงานทุกระบบ สอดคล้องผลการวิจัยของ รจนา แก้วตา (2561) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 สถานศึกษาควรมีการสร้างควมตระหนักให้บุคลากรทุกคนเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพ โดยการประชุมชี้แจงให้บุคลากรทุกคนทราบแนวทางการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สร้างขวัญกำลังใจในการเพื่อความสัมพันธ์อันดีในการระดมความคิดในการทำงานให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายต่าง ๆ บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับงานที่ตนเองรับผิดชอบให้เป็นปัจจุบันและสามารถตรวจสอบได้ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีการประชุมเพื่อติดตามการตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อให้ครูและบุคลากรดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องผลการวิจัยของ อมรรัตน์ ไชยตะมาตย์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน 2) ขอบข่ายการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน 3) กระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน และ 4) ผลลัพธ์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน 2. รูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีความเหมาะสมโดยรวมในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน 2) ขอบข่ายการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน 3) กระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในโรงเรียน และ 4) ผลลัพธ์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ควรมีจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ตามแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยมีการการนำข้อมูลผลการประเมินมาตรฐานคุณภาพ มาตรวจสอบและทบทวนเพื่อนำไปประมวลรายงานผลการพัฒนาคุณภาพประจำปีการศึกษา ทำให้สถานศึกษาได้บรรลุเป้าหมายการจัดทำรายงาน และเกิดประสิทธิภาพของการทำงานมากยิ่งขึ้น และมีข้อเสนอแนะในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรจัดทำมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านกระบวนการ และปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียน ให้ผู้เรียน สามารถนำไปปฏิบัติได้ และเหมาะสมกับบริบททั่วไปของสถานศึกษา
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ควรให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องและนำข้อมูลที่ได้จากผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองชุมชนและท้องถิ่นมาใช้ในการวางแผน และมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพให้มีคุณภาพตรงตามสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษามากที่สุด
3. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ควรจัดให้มีการประเมินผล ตรวจสอบความก้าวหน้าของงาน/แผนปฏิบัติการประจำปีโดยบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินผลและตรวจสอบผลงานและให้บุคลากรที่รับผิดชอบงาน/โครงการ ทำการประเมินผลสำเร็จของโครงการ มีการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานอยู่เป็นประจำ
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา บุคลากรทุกคนทุกฝ่ายควรร่วมกันทบทวนปรับปรุงแก้ไข จุดอ่อน เพื่อให้ได้คุณภาพมาตรฐานที่กำหนดด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา
5. ด้านการติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษา ควรนำผลการตรวจสอบ ติดตาม ทบทวน และประเมินผลมาเป็นข้อมูลประกอบในการปรับปรุงพัฒนา มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานโครงการกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ และควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนติดตามผล และประเมินผล
6. ด้านการจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด ควรนำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา อุปสรรค และหาแนวทาง

พัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทำรายการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อ
หน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิง
คุณภาพ
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนรูปแบบ
อื่นหรือ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กานต์เลิศ ก้อนหิน. (2556). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต 1. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์, 8(22): 119-134.
- น้อยนัฏดา มีศรี. (2559). การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5.
วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3)
พ.ศ. 2553 (2561).
- ภานพ แจ่มพลอย. (2556). การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหา
บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- รจนา แก้วตา. (2561). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของใน
จังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ลดาวลย์ ตั้งมั่น. (2561). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน พื้นที่
มัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลธัญบุรี.
- วรรณภา นันทะแสง, ประคอง พลสิทธิ์, พชรินทร์ อุทัยฉัตร และ ประมวล อุ่นเรือน. (2564). การ
ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. Journal of Buddhist Education and Research :
JBER, 7(3): 277-290.

- สายใจ ไฝจิต. (2558). แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน
โกสัมพีนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อมรรัตน์ ไชยตะมัตย์. (2562). การพัฒนารูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. มจร. พุทธปัญญาปริทรรศน์, 4(1):
29-30.
- อุไร หัตถประดิษฐ์, อรุณ จุติผล และ สำเริง จันทุม. (2560). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กระบี่. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- Best, J. W. (1977). *Research in Education*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-
Hall Inc.
- Krejcie, R.V. and Morgan. D.W. (1970). *Determining sample size for research activities*.
Education and Psychological Measurement, 30: 607-610.